

- Gökhan AKTÜRK¹
- Nursel GAMSIZ BİLGİN²

GİRİŞ

Günümüzde internet kullanımının ve sosyal medya uygulamalarının yaygınlaşması, birçok resmi ya da özel yazışma ve işlemlerin elektronik ortamda yapılması suçluların da bu alanlara yönelmesini beraberinde getirmiş, bilişim suçları ve siber suçlar kavramları ortaya çıkmıştır.

SİBER SUÇLARIN TANIMI, KAPSAMI VE GENEL BİLGİLER

“Siber” sözcüğü Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesinin doğrudan başlık metninde bulunan “cyber” kelimesinden Türkçe’ye çevrilmiştir. Etimolojik açıdan incelendiğinde Yunanca başdümenci anlamına gelen ‘kybernetes’ sözcüğünden türetilmiştir (1,2). Siber suç kavramını tanımlamak için öncelikle suçun tanımını yapmak gerekmektedir. İnsanların toplum içerisinde yaşamaları ile toplumsal düzenin sağlanması ve devam ettirilmesi için korunması gereken vücut dokunulmazlığı, mal varlığı, ifade özgürlüğü gibi hukuki değerlere aykırı ve cezai yaptırıma bağlanmış olan insan davranışları suç olarak tanımlanmıştır (3). Çok farklı şekillerde tanımlanmakla birlikte genel olarak siber suçlar elektronik ortamda bilgisayarlara karşı ya da bilgisayarlar kullanılarak işlenen suçlar olarak tariflenmektedir (1,4,5). Bilişim suçları kavramının da siber suç kavramı ile eş anlamlı olarak kullanıldığı görülmektedir (1,5).

Siber suçların günlük hayatımıza girmesi ve zararlarının görülmesiyle birlikte, bu suçların çeşitli yönlerden incelenmesi ve sınıflandırılması ihtiyacı doğmuştur.

¹ Uzm. Dr., Adli Tıp Kurumu MersinTıp Fakültesi, Adli Tıp Şube Müdürlüğü, gokhanakturk92@gmail.com

² Prof. Dr., Mersin Üniversitesi Adli Tıp AD., nurselbilgin@yahoo.com

ekleme ya da çıkarma yapılarak sahte maluliyet raporları oluşturabilmektedir (29). Fiziksel yöntemlerle elde edilebilen sahte maluliyet raporları günümüzde dijital ortamda ve bilgisayar yoluyla başvuru yapılan yeni sahtecilik yöntemleriyle de elde edilebilecek ya da bu yolla hazırlanmış sahte tıbbi belgeler maluliyet raporu başvurusunda kullanılabilir. Yine dijital ortamda hazırlanmış sahte kimlik kartları ile maluliyet raporu için başvuru yapılması olası başka bir durumdur.

Maluliyet alanında çalışanların yasadışı yollarla maluliyet raporu elde etmek isteyenlere karşı günümüzde daha dikkatli olması gerekmektedir. Özellikle bilgisayar, internet ve diğer elektronik ortam ve araçların yaygınlaşmasıyla yukarıda belirtilen yasadışı yollara karşı farkındalık sağlanmalı, tedbirler alınmalıdır. Maluliyet raporu almak için başvuran kişilerde kimlik kartları mutlaka kontrol edilmeli, başvuran kişi ile karttaki fotoğrafın uyumu, kart üzerinde sahtecilik emaresi olup olmadığı değerlendirilmeli, şüphe halinde kişinin imzası ile kimlik kartında yer alan imzasının uyumu da incelenmelidir. Ayrıca sunmuş olduğu tıbbi belgeler mümkünse E-nabız gibi ortak elektronik platform üzerinden de doğrulanmalıdır. Bu açıdan en önemli eksik, özel sağlık kuruluşlarına ait tıbbi belge ve görüntülemelerin halen E-nabız sisteminde yer almamasıdır. Bu nedenle gerekli durumlarda onaylı tıbbi belgeler ve güncel radyografi incelemesi istenmelidir. Tüm muayene ve tetkiklerin ardından düzenlenen maluliyet raporlarında sayı ve tarih verildikten sonra mümkünse kişinin fotoğrafı da kullanılarak raporun dijital ve fiziki kopyası arşivlenmelidir. Bununla birlikte maluliyet raporu başvurularında sahtecilik ya da benzeri başka bir suç şüphesi varsa bu durumlarda gerekli bildirimler yapılmalı ve yazılı olarak kayıt altına alınmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, *Dijitalleşen Dünyada Bilişim Suçları ve Mücadele Yöntemleri*, 2022, <https://www.btk.gov.tr/uploads/pages/arastirma-raporlari/dijitallesen-dunyada-bilisim-suclari-ve-mucadele-yontemleri-6218e2417eaea.pdf>
2. <https://www.etymonline.com/word/cyber>, [Accessed: 16th October 2022].
3. Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, T.C. Adalet Bakanlığı, Hukuk Sözlüğü, 2015.
4. Önok M. Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Işığında Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, (2013). 19(2), 1229-1270.
5. Altunok E, Vural AF. Bilişim Suçları. *Denetim*, (8), 74-84. 2011.
6. Avşar ZB, Öngören G. *Bilişim Hukuku*. İstanbul. 2010. https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/801/BILISIM_HUKUKU.pdf
7. Öztürk E, Ateş A, Erdoğan B. Siber Suçların Hukuksal Yönleri ve Psikolojik Dinamikleri. *Siber Psikoloji. Türkiye Klinikleri*. 2020:48-55. Ankara.
8. Stevens F, Nurse JR, Arief B. Cyber stalking, cyber harassment, and adult mental health: A systematic review. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 2021:24(6), 367-376.
9. Abudusufuer K, Yıldırım O, Kumcağız H. Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyet ile Psikopatolojik Semptomlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2022:(48), 278-288.

10. Erdur-Baker Ö, Kavşut F. Akran zorbalığının yeni yüzü: siber zorbalık. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*. 2007;(27), 34-42.
11. Hinduja S, Patchin JW. Cyberbullying: an exploratory analysis of factors related to offending and victimization. *Deviant Behavior* 2008; 29:129–156.
12. Ildırım E, Çalıcı C, Erdoğan B. Psychological correlates of cyberbullying and cyber-victimization. *The international journal of Human and Behavioral Science*. 2017;3(2):7-21.
13. John A, Glendenning AC, Marchant A, et al Self-harm, suicidal behaviours, and cyberbullying in children and young people: Systematic review. *Journal of medical internet research*, 2018;20(4), e9044.
14. Bottino SMB, Bottino C, Regina CG, et al. Cyberbullying and adolescent mental health: systematic review. *Cadernos de saude publica*. 2015;31, 463-475.
15. İnce B, Ildırım E. Israrlı Takibin Yeni Hali: Siber Stalking. 14. *Adli Bilimler Kongresi*. 2017:Yayın No: 3568812.
16. Steinmetz KF, Yar M. Cybercrime and society. *Cybercrime and Society*. 2019:1-368.
17. Kirwan G, Power A. *The psychology of cyber crime*. Pennsylvania: IGI Global Press. Crossref; 2011.
18. Carey I. Can PTSD affect victims of identity theft: Psychologists say yes. Associated Content. Retrieved on November, 21, 2009.
19. Sharp T, Shreve-Neiger A, Fremouw W, et al. Exploring the psychological and somatic impact of identity theft. *Journal of Forensic Science*. 2003;49(1):1-6.
20. Grubb A, Harrower J. Attribution of blame in cases of rape: An analysis of participant gender, type of rape and perceived similarity to the victim. *Aggression and violent Behavior*. 2008;13(5):396-405.
21. Bilgin NG, Hilal A, Çekin N. İş Kazaları, Meslek Hastalıkları ve Maluliyet, ed. Dokgöz H, *Adli Tıp ve Adli Bilimler*, 2019, Ankara.
22. Birgen, N, Okudan M, Okyay M, İnanıcı MA. İş kazasına bağlı olgularda maluliyet oranı hesaplanması adli tıp açısından değerlendirilmesi. *The Bulletin of Legal Medicine*, 1999:4(3), 101-108.
23. Hilal A. Maluliyet Hesaplamalarında Karşılaşılan Sorunlar. *Adli Tıp Bülteni*, 2016; 21(2).
24. Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması Ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik, 30.03.2013 tarih ve 28603 sayılı Resmi Gazete.
25. Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik, 20.02.2019 tarih ve 30692 sayılı Resmi Gazete.
26. Halder D. Examining the Scope of Indecent Representation of Women (Prevention) Act, 1986, in the Light of Cyber Victimization of Women in India. *National Law School Journal*, 2013:11(1), 8.
27. T.C. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 28.05.2003 gün 2003/21-368-355 karar no, 23.06.2004 gün 2004/13-291-370 karar no, 16.5.2018 gün 2018/1106 Karar no.
28. Kalkan H. 2017-2021 Yılları Arasında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına “Yaralanma” Nedeniyle Başvuran Ve Duyu Veya Organlardan Birisinin İşlevinin Sürekli Zayıflamasına Veya Yitirilmesine Neden Olduğu Hususunda Görüş Bildirilen Olguların, Amerikan Tıp Birliği (American Medical Association) Yaralanma Kılavuzu İle Ülkemizde Yürürlükte Olan “Türk Ceza Kanunu’nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi” Ve “Çalışma Gücü Ve Meslekte Kazanma Gücü Tespit İşlemleri Yönetmeliği Cetveli” İle Karşılaştırılması, uzmanlık tezi, Gaziantep, 2022.
29. T.C. Yargıtay 23. Ceza Dairesi 2015/4599 E. 2016/250 K, 15. Ceza Dairesi 2017/25671 E. 2020/10700 K. 21. Ceza Dairesi 2015/8510 E. 2016/5251 K.